तत्राप्यन्याकांक्षायांहेतुमाह गुणानिति गुणान्विषयान्यतस्तस्मात्ततस्तस्मात्परंनिर्विषयंगुणार्थिनःपुरुषाः ॥ २२ ॥ अतिमौढ्याद्वाह्यगुणासक्तास्तुपरान्योगिगम्यान्विषयान्नाप्नुवंतीत्याह गुणैरिति उभयेषांतु
ल्यत्वेपिआंतरैर्गुणैर्ब्रह्मणःस्वरूपभूतैःसत्यकामत्वादिभिःपरंउपलक्ष्यतेधूमेनेवाग्निंशाखाग्रेणेववाचंद्रकलामित्याह अनुमानादिति ॥ २३ ॥ अत्रस्वानुभवंप्रमाणयति सूक्ष्मेणेति सूक्ष्मेणध्याननिशितेन
दृश्यतेत्वग्र्ययाबुध्यासूक्ष्मयासूक्ष्मदर्शिभिरितिश्रुतेः शब्दश्रोत्रगंधघ्राणादिषुप्रकाश्यप्रकाशकयोराकाशभूम्यादिरूपैकोपादानकत्वनियमादुपादानोपादेययोश्चाभेदाद्घटादिरूपंमनएवचक्षुरादिरूपेणमनसा
यथागृह्यते एवंद्रष्टृदृश्येअपिदर्शनमात्रोपादानेदर्शनादभिन्नेइत्यर्थः ॥ २४ ॥ ईदृगभेदग्रहेहेतुमनुभवमेवाह ज्ञानेनेति ज्ञानंब्रह्मात्माकाराधीवृत्तिस्तयाबुद्धिंदेहाद्यात्मभ्रमकलुषितांनिर्मलीकृत्यसर्वसंशयहृ
नांकृत्वा तथाचश्रुतिः भिद्यतेहृदयग्रंथिश्छिद्यंतेसर्वसंशयाः क्षीयंतेचास्यकर्माणितस्मिन्दृष्टेपरावरइति तथाबुध्यामनोऽपिसंकल्पात्मकंसंकल्प्यसंकल्पकरूपेणस्वमादौस्थितमितिनिश्चित्य तथाजाग्रत्का
लेपिमनसाइंद्रियग्रामंशब्दादिसहितंमनोमात्रमितिनिश्चित्य विलोमक्रमेणाक्षरंक्षरतीतिव्युत्पत्त्याद्रष्टृदृश्येपरिणामितयाविकारौतद्भिन्नंचिन्मात्रंदर्शनंप्रतिपद्यते॥२५॥बुध्याचरमवृत्त्याध्यानपरिपाकोत्थया

गुणान्यदिहपश्यंतितदिच्छंत्यपरेजनाः॥ परंनैवाभिकांक्षंतिनिर्गुणत्वाद्गुणार्थिनः॥ २२ ॥ गुणैर्यस्त्ववरैर्युक्तःकथंविद्यात्परान्गुणान् ॥ अनुमानाद्विगंतव्यं
गुणैरवयवैःपरं॥२३॥ सूक्ष्मेणमनसाविद्मोवाचावक्तुंनशक्नुमः॥मनोहिमनसाग्राह्यंदर्शनेनचदर्शनं॥२४॥ ज्ञानेननिर्मलीकृत्यबुद्धिंबुद्ध्यामनस्तथा॥ मन
साचेंद्रियग्राममक्षरंप्रतिपद्यते ॥ २५॥ बुद्धिप्रहीणोमनसासमृद्धोनिराशिषंनिर्गुणमभ्युपैति॥ परंत्यजंतीहविलोड्यमानाद्धुताशनंवायुरिवेंधनस्थं ॥ २६॥
गुणादानेविप्रयोगेचतेषांमनःसदाबुद्धिपरावराभ्यां॥ अनेनैवविधिनासंप्रवृत्तोगुणापायेब्रह्मशरीरमेति॥ २७॥

प्रहीनःनिर्वृत्तिकः मनसाविचारात्मकेनसमृद्धःपूर्वमितिशेषः श्रवणमननवानित्यर्थः निराशिषंआशीरप्राप्तप्रार्थनातद्रहितंस्वेनैवरूपेणपरमानंदत्वात् निर्गुणंआत्मानमुपैतिप्राप्नोति विलोड्यमानाःआशी
र्भिराकुलीक्रियमाणाः यथावायुःकाष्ठांतर्गतंवह्निनोद्दीपयतिकिंतुत्यजति एवमेतेपिअंतस्थमात्मानंत्यजंतीत्यर्थः ॥ २६ ॥ उक्तमेवार्थंस्पष्टयति गुणेति विषयाणामादानेआभिमुख्येनखंडनेआत्मनिप्रवि
लापनेकृतेसतिमनः बुद्धिपरायबुध्यपेक्षयायत्परंब्रह्मतस्मैतत्प्राप्तयेभवति तेषांगुणानांविप्रयोगेपृथक्त्वेनग्रहणेसतिमनःसदासर्वस्मिन्नपियुगेबुध्यवरायबुध्यपेक्षयायदवरंबुद्धिकल्पितंब्रह्मलोकांतमैश्वर्यं
अवीच्यंतमनैश्वर्यंचतत्प्राप्तयेभवति अनेनप्रकारेणविधिनाबंधायविषयासक्तंमुक्त्यैनिर्विषयंमनइत्यादिवचनेनगुणापायेसंप्रवृत्तःब्रह्मशरीरंब्रह्मस्वरूपंप्राप्नोति शारीरमितिपाठेशारीरोजीवस्तयोर्ब्रह्मशारीर
योरभेदेसामानाधिकरण्यं ॥ २७ ॥

Digitized by Google